

URTX

LINYOLA.

**CURIOSITATS MUNICIPALS,
1840-1925**

Joan Civit Esmatges

LINYOLA.

CURIOSITATS MUNICIPALS, 1840-1925

**Joan
Civit Esmatges**

Cronista de Linyola

Abstract

Notícies y anécdotas de la vida pública municipal de la villa de Linyola extraídas de los libros de actad del consistorio, des de el más antiguo que se conserva, datado el año 1840 hasta el año 1925. En el presente artículo se describe la diversidad de aspectos que configuran la existencia cotidiana del mundo rural de una localidad del llano del Urgell.

News and anecdotes from municipal life in the village of Linyola extracted from the official registers of the council, from the oldest surviving one, dating from 1840, up to 1925. This article describes the diversity of aspects that made up daily life in the rural world of a place on the Urgell plain.

Paraules clau

Política local, municipi, selge XIX, Catalunya.

El llibre d'actes municipals de Linyola més antic de què es disposa comença l'any 1840. I el nostre interès en aquest treball rau en el desig d'assenyalar d'una manera molt resumida els esdeveniments municipals més significatius –alguns curiosos, d'altres anecdòtics i uns tercers tristos– que han tingut lloc en l'àmbit local, reflectits precisament en els llibres d'actes del Consistori de la vila durant el període 1840-1925.

Hem cregut oportú portar a la llum pública la diversitat dels aspectes que configuren la vida d'un poble rural –en aquest cas Linyola– perquè a través de la seva lectura podem conèixer aspectes diferencials de temps passats de la vila: eleccions d'alcaldes, noms de carrers, compres, variacions d'acords, etc.

13 de desembre de 1840

Elecció d'alcalde. La sessió municipal per elegir alcalde fou convocada un cop acabada la missa major. Els senyors candidats foren els següents:

Josep Giné Novell	28 vots
Esteve Ginestà	25 vots

Josep Giné Martí	25 vots
Manel Arderiu	25 vots
Francesc Coll	23 vots
Ramon Vergé	20 vots
Francesc Giné Martí	20 vots
Josep Oriola	20 vots
Antoni Batlle	17 vots

Aquests varen ésser els vots que l'electorat els va atorgar.

Com es pot veure, les eleccions d'aquells temps es regien poc més o menys com les d'avui. En primer lloc s'elegien els regidors i aquests, després, havien d'elegir l'alcalde. En aquesta ocasió fou proclamat "batlle" el senyor Manel Arderiu, el qual ja ho havia estat anteriorment l'any 1821.

8 d'agost de 1841

Apareix per primera vegada el segell municipal amb el menat de lli. Es pot veure al marge d'un foli (vegeu la il·lustració).

12 de desembre de 1841

Convocatòria d'eleccions municipals. El nom-

bre de votants són vuitanta-vuit. Fou elegit alcalde Francesc Giné Martí, el qual va tornar a ésser elegit l'any següent.

1 de març de 1847

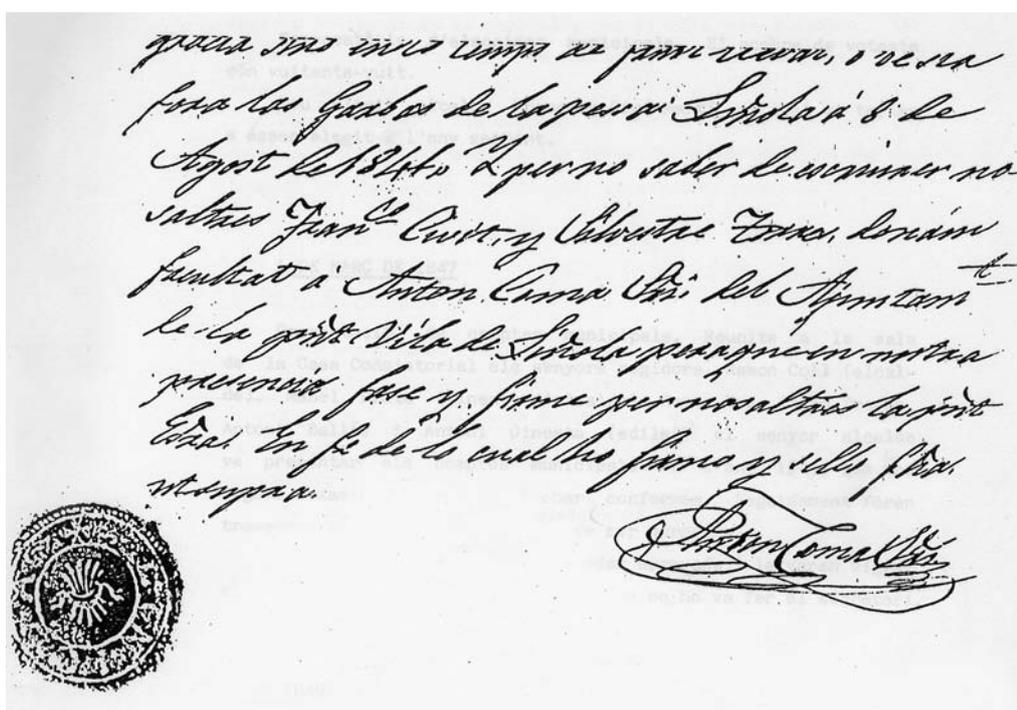
Presentació de comptes municipals. Reunits a la sala de la Casa Consistorial els senyors regidors Ramon Coll (alcalde), Manel Prats (tinent d'alcalde), Ramon Mas, Josep Trepat, Antoni Ballés i Antoni Ginestà (edils), el senyor alcalde va presentar els comptes municipals de l'any 1846. Una vegada examinats, es

van trobar conformes. Seguidament foren tramesos al Cap Polític per tal de ser aprovats.

Un cop llegida l'acta, va quedar aprovada i la varen signar els qui ho sabien fer i, per aquells que no, ho va fer el secretari.

1 de gener de 1849

Aprovació de les eleccions. Reunit en sessió l'Ajuntament, sota la presidència de l'alcalde Ramon Coll Solsona, aquest va manifestar que s'havia rebut un ofici de data 21 de des-

Rentadors públics
construïts l'any 1897.

embre del M.G.S. Cap I.P. de la província, pel qual quedaven aprovades les eleccions municipals del poble, tot nomenant alcalde el Sr. Magí Novell Coll, tinent d'alcalde Ramon Trepà i regidors Jaume Torrent, Ramon Coll, Manel Prats i Antoni Ginestà.

30 de juny de 1881

Gestions per fer una carretera. La Corporació Municipal, presidida per l'alcalde Josep Ginestà, es mostra preocupada per l'aïllament en què es troba la població, per la qual cosa s'acorda fer les oportunes gestions a fi de construir una carretera des de Linyola a Mollerussa.

Per fer front a les despeses es compta amb una subvenció estatal del 40% de l'import de les obres; la resta haurà de ser sufragada amb donacions voluntàries, prestacions personals, etc.

15 de gener de 1882

Proposta d'uns rentadors públics. L'alcalde Joan Mas fa una proposta per a la construcció d'uns rentadors públics a la sèquia "Ramal 5", a la carretera de Mollerussa, per no embrutar l'aigua potable de la població; la qual proposta fou aprovada, amb un pressupost de 2.840 ptes.

La seva inauguració va efectuar-se l'any 1897.

3 de juliol de 1883

S'acorda l'aplicació de mesures addients per tal de prevenir el contagi del còlera i els efectes desastrosos que pugui ocasionar: neteja i

reg constant dels carrers i places, allunyament de femers a 500 metres de la població.

16 de setembre de 1883

L'ajuntament decideix arrendar en subhasta pública, el dia 7 d'octubre proper, l'enderroc dels tres portals de la vila, per exigència del nou pla de la població. S'adjudicarà al licitador que pagui més les pedres provinents dels esmentats portals. Les condicions de la subhasta es redactaran oportunament.

El Consistori, el formaven els senyors següents:

Alcalde: Josep Galcerán.

Regidors: Antoni Trepà, Miquel Coll, Joan Mas, Ignasi Colell i Josep Bonell.

Secretari: Ramon Cerverlló.

27 de gener de 1884

S'acorda subhastar la construcció de la carretera de Linyola a Mollerussa.

19 d'octubre de 1884

L'alcalde Josep Galcerán dóna compte als regidors d'un ofici rebut del governador de la província, tot exhortant l'inici d'un expedient per a la construcció d'un nou cementiri.

30 d'octubre de 1884

Es produeix un altercat entre l'alcalde Josep Galcerán i el jutge de pau Tixiné, a la casa del senyor rector, habilitada com a escola de nenes.

17 d'octubre de 1886

L'ajuntament rep una queixa. Queixa del senyor Antoni Llobet, marit de la senyora mestra,

en el sentit que el senyor Domènec Coy, que ocupa l'habitació del senyor mestre, a la mateixa casa, continua tenint les gallines al corral de la casa compartida, cosa per la qual s'haurien de prendre les mesures oportunes per tal d'evitar la cria de gallines a l'esmentat corral.

14 de novembre de 1886

Nena abandonada. Es posa en coneixement de la Corporació que el dia dotze d'aquest mes es va trobar una nena de pares desconeguts i la va portar a Lleida el secretari Sr. Josep Tarragó Gilabert. Se'n va fer càrrec la monja Sor Magdalena Freixa, segons consta en el rebut que s'acompanya. La Diputació va demanar la certificació de l'acta de naixement. Les despeses del trasllat van sumar 12 ptes.

16 de gener de 1887

Reparació de la teulada de l'església. Comencen les obres, que són d'absoluta necessitat. Tenen un import de 250 pessetes.

12 de juny de 1887

El senyor inspector d'ensenyament, Lluís Santamaria, va examinar els alumnes (nens i nenes), i no van saber respondre satisfactoriament les més elementals preguntes. Això fa pensar que l'ensenyament a la vila per part dels dos professors es troba en una situació lamentable, especialment pel que fa a les nenes.

7 d'agost de 1898

El municipi queda dividit en tres seccions. Per tal de millorar el treball administratiu, l'Ajuntament acorda dividir el districte en tres seccions:

1a Secció d'Orient:

Carrer "Arrabal de Tàrrega"

Carrer "Església"

Carrer "Arrabal del Cementiri"

Plaça "Església"

Plaça "Patis"

2a Secció del Centre:

Carrer "Castell"

Carrer "Carnisseria Vella"

Carrer "Arnando"

Carrer "Segona"

Carrer "Camí de Bellpuig"

Plaça "Major"

3a Secció:

Carrer "Hospital"

Travessera "Arrabal de la Planella" i les 5 cases habitades, anomenades de Ponent.

18 de setembre de 1898

Reparació del campanar. A la vista del deteriorament del campanar, els senyors reunits atorguen llur conformitat a l'alcalde perquè porti a terme la reparació urgent de la torre de

l'església.

Al mateix temps, els senyors de la Corporació Municipal consideren la necessitat de reparar els tirants de la campana major i part de la capçalera, ja que en l'estat actual no es pot tocar i hi ha, a més, el perill de desprendiment.

També s'acorda la compra de terrenys per a la construcció immediata de carnisseries.

2 d'octubre de 1898

Queixa justa. Es rep una queixa d'un grup de veïns del poble d'Arcs manifestant a l'Ajuntament que les aigües que circulen per la sèquia "Ramal 5" són brutes, a causa dels rentadors públics de Linyola, ubicats no molt lluny d'aquesta població.

16 d'octubre de 1898

Col·lecta a favor dels soldats de Cuba i Filipines. Una Comissió de la Creu Roja de Lleida, recomanada pel Governador Civil, va venir a Linyola per fer una col·lecta per tal de recollir donatius destinats a ajudar els soldats ferits, malalts i repatriats de Cuba i Filipines.

Es van formar dues comissions que van recórrer els carrers del poble. La recaptació de la població fou de 122,25 pessetes.

Donatiu del Sr. Alcalde: 20 pessetes

Donatiu del Sr. Jutge: 20 pessetes

Donatiu del Sr. Fiscal: 20 pessetes

Donatiu de l'Ajuntament: 50 pessetes

Total: 232,25 pessetes

11 de desembre de 1898

Primers passos per dotar el poble d'aigua potable. L'Ajuntament inicia els primers tràmits per dotar el poble d'aigua potable. Així doncs, va acordar en aquella data alinear els terrenys sobrants de la via pública per cobrir les despeses d'aquella obra.

Varen firmar la històrica acta: Joan Lamarca Niubó (alcalde), Silvestre Prenafeta, Ramon Bosch, Silvestre Martí i Francesc Seisdedos (secretari).

Acta inaugural de la portada de l'aigua al poble

La construcció de la canonada per al subministrament d'aigua a la població va suscitar opinions divergents entre els veïns, però al capdavant l'obra va fer-se no sense nombrosos entrebans i dificultats, com queda reflectit en l'acta d'inauguració. (Aquest històric document era a Casa de la Vila, emmarcat i tot).

Inauguració del servei municipal d'aigües a Linyola l'any 1899. (d'esquerra a dreta) Pantón Oliva, Domenech Más, Esteve Figuera, Miquel Más, Ramón Formiguera, Ramón Martí Besó, Josep Giné, (Pepito l'Ros).

Comença així:

SESSIÓ EXTRAORDINÀRIA. A la vila, a primers de juliol de 1899, al saló de l'escola pública de nens, els senyors que formen la Societat Civil d'aigua, els senyors regidors, el senyor rector, els senyors Jutge i Fiscal municipals, sota la presidència del senyor alcalde.

Oberta la sessió, fa ús de la paraula el reverend senyor rector, tot recomanant als feligresos la perseverància en aconseguir millores útils per a la població, ja que la idea de progrés s'identifica amb les doctrines de la religió. Abunda en consideracions sobre el particular i acaba amb una afectuosa salutació a tots els habitants de Linyola.

Tot seguit s'aixeca el Sr. Josep Giné Pons i dóna la benvinguda als presents. Fa referència a les diferents èpoques de Linyola i fa esment d'alguns fets destacats que li donaren glòria. Relata les diverses vicissituds ocorregudes en les obres de subministrament i dels mitjans de què s'ha disposat. Felicita la Societat Canal d'Urgell i el Sindicat de Regs per llur interès i aportacions que fan possible l'obra. També felicita les autoritats municipals pels seus esforços en benefici dels administrats i que són un motiu de glòria per a la població.

El Sr. Formiguera dóna suport a les anteriors manifestacions i es lamenta de la divergència d'opinions, fet pel qual s'han produït discussions i atemptaments en l'acabament de l'obra, tot recomanant que tots hem de procurar de no crear dificultats dins la localitat.

Signen la històrica acta les autoritats de la vila de Linyola, essent l'alcalde el Sr. Joan Lamarca Niubó.

7 de gener de 1900

Nou carruatge fúnebre. S'acorda la construcció d'un cobert al cementiri vell per tal de preservar de la intempèrie i les pluges el nou carro fúnebre recentment adquirit.

Trasllat de la bàscula municipal. També es decideix el trasllat de la bàscula municipal al costat de les escoles públiques (enfrent la carretera de Mollerussa a Bellcaire).

27 de gener de 1900

L'ajuntament acorda instal·lar l'enllumenat elèctric a tot el poble i la instal·lació serà aèria i també soterrània. El concessionari és la "Societat Carulla-Giné" en tot el terme municipal i els seus carrers, places i vies públiques, en explotació exclusiva durant 20 anys, que podrà prorrogar-se 5 anys més.

4 de març de 1900

Suspensió de l'allistament. Queda suprimit

l'allistament per no haver-hi cap noi que per edat -21 anys- pugui englobar-se a la lleva d'aquest any.

6 de maig de 1900

Mesures preventives. Apropant-se el temps de recol·lecció de camamilla, l'Ajuntament decideix adoptar mesures per tal d'impedir l'entrada indiscriminada als camps del terme municipal, sembrats de cereals i alfals, per evitar que siguin malmesos.

Masia del "Molí de la Cendrosa"

La fotografia ens mostra la masia del "Molí de la Cendrosa", al terme d'Ivars d'Urgell, propietat de Josep M. Farré Rosell, i porta la data del 1787. En aquest lloc en temps passats hi havia un salt d'aigua que produïa llum elèctrica a la població de Linyola.

L'esmentat molí molturava cereals pels veïns d'aquella localitat i altres de la rodalia.

25 de febrer de 1901

Sessió extraordinària per la mort de l'insigne enginyer i director del Canal d'Urgell, Sr. Domènec Cardenal Gandasegui, ocorreguda recentment a Barcelona, el dia 9 de febrer.

Reunits els senyors regidors al Saló de Sessions de la Casa Consistorial sota la presidència del senyor alcalde, Joan Lamarca Niubó, es va manifestar que l'objecte d'aquesta sessió extraordinària era, com s'assenyalava a les paperetes de convocatòria, deliberar sobre una instància presentada a l'alcaldia per diversos propietaris i regants de la localitat demanant que la corporació reti un homenatge de gratitud a la memòria de l'insigne enginyer i director del Canal d'Urgell, Sr. Domènec Cardenal, fa poc traspasat.

El senyor president indica al secretari que llegeixi la instància, per tal que els assistents coneguin el contingut. A continuació el senyor alcalde fa un panegíric de l'il·lustre enginyer: "Va ser una de les persones que amb seny i intel·ligència, va rescatar de la misèria la comarca del Baix Urgell. A ell es deuen els avenços i beneficis de què avui gaudim les persones d'aquestes terres. ¿Com podem agrair aquest benestar a qui en va ser el seu artífex? A més de saber resoldre tot un seguit de dificultats relacionades amb els regs, era, en el tracte personal, un home afable i afectuós que es va guanyar les simpaties de tothom. És per això que poso a la consideració de la corporació aquestes manifestacions a l'objecte que es perpetui la memòria i les virtuts de qui en vida va ser el nostre benefactor i estimat amic, senyor Domènec Cardenal.

El regidor, senyor Ramon Bosch i Solé, pro-

posa que un dels carrers de l'exemple porti el nom de Domènec Cardenal, com un senyal de gratitud de la població.

Masia del "Molí de la Cendrosa".

El tinent d'alcalde Felip Cascalló Vallès es mostra conforme amb les manifestacions de l'alcalde i proposta del seu company de consistori i suggereix que també es tributin honres fúnebres per la seva ànima a l'església parroquial del poble.

Assabentats els senyors regidors aquí reunits del que s'acaba de proposar, acorden unànimement aprovar aquestes propostes i que a càrrec de l'ajuntament es col·loquin dues làpides al carrer obert a l'exemple que comença a la carretera de Mollerussa a Linyola i acaba al carrer "Camí de Bellpuig" i té una longitud de 196 metres i una amplària de 9 metres, amb la inscripció del nom de Domènec Cardenal per tal de perpetuar la memòria del principal impulsor i director del Canal d'Urgell a les futures generacions.

També s'acorda per unanimitat de trametre una còpia d'aquesta acta a la família Cardenal i una altra a la Societat Canal d'Urgell, a l'objecte que quedi constància de la gratitud del poble.

El senyor president, després de donar les gràcies més expressives als senyors regidors presents, indica que tothom es posi dret i descobert, i és així com expressen el seu condol a la família i Societat del Canal, testimoniant un sentiment d'afflicció.

Llegida aquesta acta per mi, el secretari, i assabentats els presents del seu contingut, l'aproven en la seva totalitat i la signen amb el seu president i amb mi mateix, que la certifico.

Joan Lamarca (Alcalde)
Felip Cascalló (Tinent d'Alcalde)

Ramon Trepat (Regidor)
Josep Roca (Regidor)
Silvestre Planafeta (Regidor)
Francesc Seisdedos (Secretari)

24 de novembre de 1901

Classes nocturnes. La Corporació acorda per unanimitat que l'alcalde, Joan Lamarca Niubó, ordeni al senyor mestre Joan Llès que, a partir del primer de desembre, obri la classe nocturna. Es farà un pregó perquè se n'assabentin tots els que tinguin interès a assistir-hi; també se'ls facilitarà una papereta d'entrada per part de l'alcaldia. El senyor mestre ha estat advertit per no haver obert l'any passat, malgrat haver cobrat íntegrament el seu sou, fins i tot la quarta part d'increment per raó de classe nocturna.

22 de desembre de 1901

Venda de "les pasteres". Entre els diversos temes ordinaris de la sessió es va aprovar la parcel·lació del terreny anomenat "les pasteres" per la seva venda posterior. Els diners que se n'obtinguin es destinaran a la compra de l'edifici ruïnós de la "plaça Major", per tal de bastir-hi la casa consistorial i d'altres dependències.

Any 1902

Compromissaris per a eleccions a senadors. Llista d'electors per a compromissaris en les eleccions a senadors, publicada per l'ajuntament, de conformitat amb l'article 25 de la llei electoral de 8 de febrer de 1877, la qual serveix de base per aquest any 1902.

Nombre de regidors que correspon a aquest districte, 9.

Nombre de majors contribuents amb dret, 36.

Majors contribuents:

Sr. Joan Bta. Formiguera Creus: 356,27 ptes.
Sr. Antoni Trepat Pedrós: 232,44 ptes.
Sr. Josep Giné Pons: 218,65 ptes.
Sr. Josep Giné Clua: 213,70 ptes.
Sr. Ramon Coll Civit: 186,41 ptes.
Sr. Josep Niubó Badia: 165,36 ptes.
Sr. Josep Giné Galitó: 146,27 ptes.
Sr. Sebastià Tella Serra: 97,17 ptes.
Sr. Antoni Vallés Pou: 92,15 ptes.
Sr. Josep Tarragó Gilabert: 86,89 ptes.
Sr. Ramon Solé Roca: 59,49 ptes.
Sr. Jaume Palou Martí: 59,00 ptes.
Sr. Josep Ginestà Droguet: 57,72 ptes.
Sr. Sebastià Caba Porles: 49,19 ptes.
Sr. Jaume Pedrós Tarragó: 48,63 ptes.
Sr. Antoni Balagué Mas: 47,89 ptes.
Sr. Andreu Martí Oriola: 44,15 ptes.
Sr. Jaume Vilaplana Guiu: 44,15 ptes.
Sr. Llorenç Roig Civit: 41,47 ptes.

Sr. Antoni Balcells Pedrós: 35,59 ptes.
Sr. Sebastià Martí Niubó: 33,43 ptes.
Sr. Silvestre Prenafeta Torres: 51,46 ptes.
Sr. Jaume Sàrries Roca: 43,79 ptes.
Sr. Ignasi Vallés Duran: 42,28 ptes.
Sr. Josep Borrell Palou: 36,60 ptes.
Sr. Jaume Roig Cases: 36,22 ptes.
Sr. Miquel Mas Sans: 28,31 ptes.
Sr. Bonaventura Planes Martí: 28,20 ptes.
Sr. Simó Roca Marquilles: 25,74 ptes.
Sr. Pere Torrent Gené: 26,63 ptes.
Sr. Francesc Fabregat Serret: 23,41 ptes.
Sr. Antoni Boldú Sanahuja: 22,78 ptes.
Sr. Joan Civit Rabaiget: 22,37 ptes.
Sr. Francesc Mata Flores: 21,52 ptes.
Sr. Josep Casán Closa: 18,00 ptes.

Aquest document fou exposat al públic i després inserit al llibre d'actes de l'ajuntament a primers de gener de mil nou-cents dos.

Alcalde: Joan Lamarca Niubó
Secretari: Francesc Seisdedos
Tinent d'alcalde: Felip Cascalló Vallés
Tinent d'alcalde: Ramon Trepat Perera
Regidor: Ramon Bosch Solé
Regidor: Josep Roca Camprobi
Regidor: Silvestre Martí Oriola
Regidor: Josep Reñé Pujol
Regidor: Antoni Mas Vergé
Regidor: Ramon Foguet Arderiu

12 de gener de 1902

Venda de carn. S'ordena que la venda de carn es faci de set a deu del matí i de dos quarts de quatre a dos quarts de cinc de la tarda.

També s'acorda multar els propietaris que aboquin aigua de les seves finques als camins.

16 de gener de 1902

Abocaments d'aigua. L'ajuntament fa advertiment als veïns que tinguin necessitat d'abocar l'aigua acumulada als seus cellers que solament poden fer-ho els dies de pluja, altrament seran multats segons determini el reglament de policia urbana.

23 de febrer de 1902

Ni carros ni d'altres aparells. Mitjançant un pregó, l'ajuntament ordena que cap veï deixi els seus carros i d'altres aparells als carrers de manera que hi dificultin el trànsit normal, amb multa —en cas contrari— de 3 pessetes i les despeses ocasionades per portar-los a llocs on no destorbin.

2 de març de 1902

Subhasta de letrines. El pou on van a parar els residus de les comunes de les escoles públiques és ple a vessar. Davant d'aquesta situació l'ajuntament acorda que el proper diumenge, a

la sortida del rosari, es procedirà a subhastar-les per un any, al tipus de 20 ptes., segons les condicions de 9 de maig de 1900.

11 de març de 1902

Mo es nomena majorales. Després d'un animat debat municipal entre diversos regidors, s'acorda per unanimitat no nomenar majorales de festes per al període que comença el diumenge de Pasqua, essent l'Ajuntament l'encarregat de contractar la música per a les festes majors que se celebren a la població i, així, evitar els possibles conflictes que podrien portar conseqüències desagradables entre els joves de la localitat.

També decideixen que s'obri un expedient i es redacti unes bases segons les quals se subhastaran les obres i materials del nou escorxador, per la qual cosa hi ha una dotació de 1.000 ptes. en el capítol desè del pressupost.

16 de març de 1902

Variació d'un acord. Es decideix reformar l'acord del dia 26 de gener proppassat respecte a la presentació personal, i es disposa un torn els dies festius fins a l'hora de missa major, a fi de reparar els camins veïnals que ara resulten intransitables.

27 d'abril de 1902

Extinció de la llagosta. A fi de combatre la llagosta i fer front a les despeses que comporta aquesta acció, l'ajuntament es veu en la necessitat de fer una derrama entre els agricultors de la població.

Els seus efectes eren devastadors, ja que els cereals i d'altres plantes quedaven destruïts, fet

que ocasionava elevats perjudicis econòmics.

6 de juliol de 1902

Escorxador. Queden aprovades les obres de l'escorxador que, llevat de petits detalls, s'han trobat conformes al seu projecte definitiu.

3 d'agost de 1902

Ordre higiènica. Tot vetllant per la salut col·lectiva, s'ordena que es retirin de la via pública els femers i se situin a una distància mínima d'un quilòmetre del casc urbà. Aquesta ordre s'haurà de complir en un termini de 10 dies i a tots els que no ho facin se'ls posarà una sanció.

10 d'agost de 1902

Descans dominical. La presidència va asabentar-los del contingut de la circular del Ministeri de Governació de 26 de juliol passat, en què es feia referència al descans dominical.

Els reunits expressen el seu criteri en el sentit que no és cosa nova, ni tampoc difícil de plantejar, fer comprendre als veïns la necessitat de descansar el diumenge de cada setmana, a fi de reparar forces gastades en les dures feines agrícoles. Així es disposa per l'alcaldia que aquest acord afecti a tots els habitants del poble.

Al mateix temps, se'n dóna compte al Governador de la província.

25 de novembre de 1902

Serveis públics. Es fa públic les subhastes de l'arrendament del piló, del servei de portar la correspondència d'aquesta vila a Mollerussa i viceversa i també dels drets d'escorxador i de

Escorxador municipal.

pesar a la bàscula.

25 de gener de 1903

Abusos d'usurpació. L'alcalde (Joan Lamarca) rep una denúncia per part del veí Joan Bta. Formiguera Creus, segons la qual alguns propietaris s'apropien de les carrerades i camins veïnals del terme, on s'introdueixen i dificulten d'aquesta manera que s'hi pugui transitar. És per això que l'ajuntament acorda apamar els camins i terrenys comunals i evitar que es vulnerin.

1 de març de 1903

Saca per a la correspondència. S'encarrega confeccionar una cartera en forma de sac amb fermall per al trasllat de la correspondència, en substitució de l'actual, ja deteriorada.

26 de juliol de 1903

Compra. A fi de poder disposar de la suficient quantitat de grava per a obres municipals, s'aprova la compra d'un terreny per a treure'n.

16 d'agost de 1903

Variació de claveguera. A fi de no perjudicar els edificis situats a la carretera de Bellcaire a Mollerussa, s'acorda variar les clavegueres que hi passen i desviar-les vers el raval de la Planella.

20 de novembre de 1903

Acte humanitari. El transeünt Gabriel Pons Alsina, en sentir-se malalt, és assistit pel veí Joaquim Xuclà Fàbrega, que despèn uns diners i posteriorment li són abonats pel municipi.

20 de desembre de 1903

Esriptura de compra. Amb aquesta data ha quedat atorgada l'escriptura de compra-venta de l'edifici en ruïnes propietat dels hereus del Sr. Josep Galceran, situat a la plaça Major, per una quantitat de 3.250 ptes. per ser destinat exclusivament a casa consistorial, secretari i d'altres dependències del municipi.

7 d'agost de 1904

Aldarull públic. Un grup de veïns van recórrer diversos carrers de la vila tot provocant cridòries i aldarulls quan l'ajuntament es trobava reunit. Un grup de gent va aplegar-se davant la Casa Consistorial amb intencions amenaçants.

La Corporació va nomenar una comissió per tal de visitar el governador i assabentar-lo dels fets.

11 de setembre de 1904

Falta documents. S'observa que falten documents relatius als comptes municipals dels anys 1890 i 1891, essent llavors alcalde el Sr. Josep Tarragó, que en ser requerit perquè manifestés on es trobaven, va dir que els va lliurar a l'alcalde en funcions, senyor Roc Coll.

Aquesta declaració va quedar reflectida en un document. L'ajuntament va acordar depurar aquesta qüestió.

9 d'octubre de 1904

Runes pels carrers. Les runes procedents de l'enderroc de la casa destinada a la Casa Consistorial seran esbarriades per aquells carrers que necessitin reparar-se. Aquests treballs es faran amb l'ajut de dos carros de lloguer.

23 d'octubre de 1904

Visita del Sr. Bisbe. Arran de la propera visita del senyor bisbe de la diòcesi, s'acorda per unanimitat retre el prelat una acollida com correspon a la seva dignitat així com fer-li diversos obsequis. Les despeses es pagaran amb càrrec al capítol d'imprevistos del pressupost ordinari del municipi.

24 de juny de 1905

Vacunes. En previsió d'evitar infeccions propiciades per les fortes calors de l'estiu, el Consistori creu oportú sol·licitar al Govern Civil medicaments per a la vacuna i revacuna.

2 de juliol de 1905

Multes. Qui envaeixi les propietats alienes amb el seu bestiar de vaques o de cavalls serà multat pels danys ocasionats.

1 d'octubre de 1905

Classe nocturna. Es va considerar oportú per part de l'ajuntament sol·licitar una petita quota als alumnes de les classes nocturnes per tal de subvenir a les despeses d'electricitat. Aquest acord va ser manifestat als alumnes a través del seu mestre.

Els afectats van aduir que pertanyien a famílies d'escassos recursos econòmics, i així ho van manifestar en un escrit a l'ajuntament de 25 de novembre, tot demanant que se'ls eximeixi del pagament de l'enllumenat per ser pobres.

Aquest cas va ser estudiat en una sessió posterior i l'ajuntament va considerar justa la petició, per la qual cosa va decidir fer-se càrrec de les despeses.

1 de desembre de 1905

Agraïment. Els alumnes de les classes nocturnes donen les gràcies a la Corporació per haver atès la demanda que havien sol·licitat per escrit referent a la gratuïtat de l'enllumenat elèctric que s'hi consumeix.

8 de gener de 1906

Elecció d'alcalde. En l'elecció d'alcalde concorren nou electors. Una vegada efectuat l'escrutini, el resultat fou aquest: Ramon Coll Civi, 5 vots. Josep Gené Clua, 3 i una papereta

en blanc.

8 d'abril de 1906

Protesta del veïnat. Els usuaris de l'enllumenat elèctric fan arribar les seves queixes a l'Ajuntament per les contínues deficiències del servei, de les quals fan culpable la companyia concessionària "Carulla-Giné".

20 de maig de 1906

Ordre governativa. El governador civil de la província trameta una ordre al municipi per la qual ordena que es reposi en el càrrec de guarda municipal el senyor Isidre Martín González.

Rèplica de la companyia "Carulla-Giné". Els concessionaris del subministrament de la llum elèctrica contesten per escrit a l'Ajuntament i expliquen que les irregularitats són degudes a la manca d'aigua al salt del Molí de la Cendrosa, ja que els agricultors la necessiten pels seus regs i en resta poca per produir la suficient energia elèctrica de conformitat amb el contracte establert.

A la vista d'aquest informe, l'ajuntament demana a la companyia que instal·li un motor i així evitaran interrupcions del fluïd elèctric.

Per la seva part els concessionaris addueixen que són poc els abonats a l'enllumenat, per la qual cosa la instal·lació d'un motor no els seria rendible.

17 de juliol de 1906

Rescisió del contracte. Per tal d'evitar possibles conflictes, les dues parts acorden la rescisió del contracte subscrit el dia 21 de gener de 1900 entre l'ajuntament i la companyia "Carulla-Giné".

21 d'agost de 1906

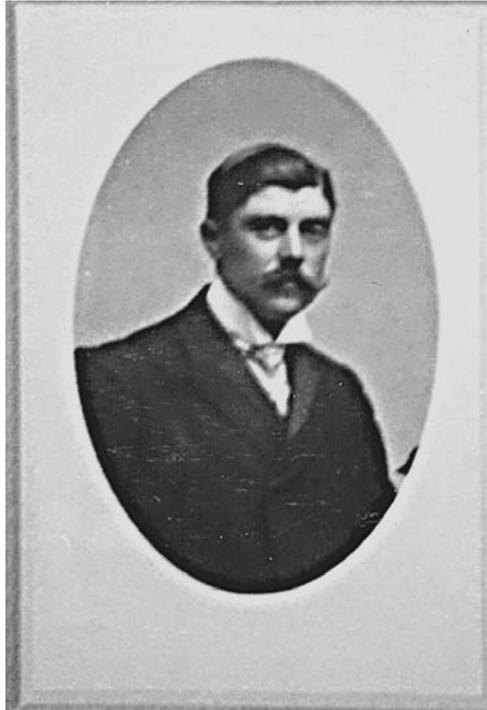
Suggerències. La Corporació suggereix als concessionaris d'aigües la instal·lació de:

1. Un abeurador i una font a la plaça dels patis.
2. Una font darrera les escoles.
3. Una altra font a la carretera entre la divisió de les cases de Josep Sàrries i Domènec Roca.
4. Una font i abeurador davant del pati de Josep Punyet, a la travessera del Planell.

2 de desembre de 1906

Exàmens escolars. A fi d'estimular els alumnes d'ambdues classes es decideix de fer exàmens i en aquest sentit es nomena per part dels regidors una experta en labors, segons indica la llei, en la persona de la senyora Cecília Coll d'Abellana.

Per la seva banda el senyor mestre proposa la dotació d'uns premis per als alumnes més qualificats, amb càrrec al capítol d'imprevis-

Retrat de
l'alcalde Ramon
Formiguera Coll.

tos. Això ha de servir d'estímul per a l'estudi.

7 de gener de 1913

Mor l'alcalde en funcions Ramon Formiguera Coll; el substitueix el tinent d'alcalde Josep Mas Sans.

30 de març de 1913

Reunits els senyors que formen l'ajuntament expressen en sessió pública el més sentit condol per la recent mort del que durant tres biennis havia ostentat el càrrec d'alcalde, Ramon Formiguera Coll, i proposen que el seu retrat sigui col·locat al saló de sessions de la Sala Consistorial. Així mateix li fou dedicat un carrer del poble (vegeu aquesta acta a continuació).

Testimoni de condol municipal per la mort de l'alcalde Ramon Formiguera Coll.

"Reunits els senyors de l'Ajuntament que al marge s'expressen en sessió pública ordinària a la Sala Consistorial, baix la presidència del Sr. Alcalde Josep Mas Sans, fou llegida l'acta anterior que va ésser aprovada.

El Sr. Alcalde declara oberta la sessió i acte seguit manifesta que l'objecte primordial de la mateixa era dedicar-la a la memòria del que havia estat model d'alcalde, de cavallers de fills i d'esposos, Ramon Formiguera Coll, la qual mort ha estat tan sentida.

Durant tres biennis fou elegit per desenvolupar aquell càrrec, però a pesar de la seva joventut va donar mostres de discreció i de prudència, que els senyors regidors el consideren irre-

emplaçable.

Ell va acabar amb les petites discòrdies que més o menys dividien el poble; ell va encoratjar-los a tots perquè aquí no predominés més que l'interès de tots; ell no va permetre que ni amb raó, o sense ella s'atropellés a ningú, i ni tan sols que s'apremiés a aquells que no podien pagar els impostos locals, arribant fins a l'extrem que per a complir el poble amb Hisenda, la Diputació o altres creditors treia diners propis, o bé els manlevava, sense pensar si al dia següent seria reemborsat, i el fer-ho no li portava cap interès egoista, sinó la bondat del seu caràcter, i el seu profund amor al poble, que si hagués pogut l'haguera convertit en la població més rica i maca del món.

Bé mereix el qui tant va estimar a tots, que se li tribués aquest homenatge de recordació i estima a la memòria de qui fou el nostre director i entranyable amic.

Proposo que el seu retrat sigui col·locat en aquest saló de sessions com a deute de gratitud i com a exemple per als qui són i seran després, perquè aprenguin que mai es perd la llavor del qui sembla el bé.

Proposo a més, que el carrer avui sense nom que condueix al Costà ("el Castell"), d'aquesta població porti el nom de "Carrer de l'alcalde Ramon Formiguera".

Senyors firmants d'aquesta acta:

Josep Mas (alcalde)
Rafel Farreny (regidor)
Ramon Trepal (regidor)
Antoni Batlle (regidor)
Joan Bta. Gené (regidor)
Pere Joan Caba (regidor)
Josep Marqués (regidor)
Jaume Pedrós (regidor)"

29 de març de 1914

Ban. Amb motiu de les tradicionals festes de Carnaval, l'ajuntament publica un ban advertint al veïnat de no passar-se en les seves manifestacions externes.

En la mateixa sessió també s'estableix que els venedors ambulants d'atuell de casa i d'aviram ocupin la plaça de l'Església i els que venen verdura i sabates la plaça Major.

També s'acorda la compra d'una arma de foc curta per al vigilant de nit ("sereno"), amb càrrec al capítol d'imprevistos.

4 d'abril de 1914

Servei de passatgers. El veí d'aquesta vila Constantí Casán Carné sol·licita permís per establir un servei de passatgers a Mollerussa, amb un carruatge arrossegat per cavalleris-

ses. Recorregut 9 kms. Sortida de Linyola a les 15 hores, arribada a Mollerussa a les 16. Cabuda de passatgers: 13. Preu per persona: 0,75 ptes.

29 de maig de 1914

Tocar la campana. S'encarrega al veí Pere Boreu Sobrevals tocar la campana amb dret a les almoines que són de costum, a canvi d'obligar-se a una major neteja dels carrers de la població.

28 de juny de 1914

Demanda de professors. A fi d'atendre degudament l'abundós nombre d'alumnes que és d'uns 400 d'ambdós sexes, per als quals només hi ha dos mestres, un per cada classe, l'ajuntament sol·licita un augment de professors a les autoritats corresponents.

Proposta de construcció d'un camí. Es parla d'una proposta relativa a la construcció d'un camí recte que, partint de Lleida, passaria per les poblacions d'Alcoletge, Bellví, Linyola, Castellserà...

18 d'octubre de 1914

Col·locació d'abeuradors. Per una major comoditat del veïnat i dels animals de pagesia, l'ajuntament acorda la col·locació de dos abeuradors públics, un a la cantonada de l'edifici propietat de Silvestre Coll ("Cal Seixo"), prop del Planell (actualment ocupat per una oficina de "la Caixa") i un altre a la carretera que duu a la Granja Sant Vicenç Ferrer, davant de l'immoble propietat del sastre Casán (actualment de Manuel Mestres Coll). A més es construiran 3 fonts públiques: una al començament del carrer la Font (avui anomenat de Felip Rodés), una altra al carrer Pons i Arola (carretera de Mollerussa), al costat del cobert d'en Jaume Sàries, i una tercera al carrer de Lleida (actualment plaça Panell), a l'angle dret on comença el carrer de Lleida.

29 de novembre de 1914

Quiosc per a l'agutzil. Instal·lació d'un quiosc perquè l'agutzil pugui treballar millor en la recepció i distribució de la correspondència.

Autorització per instal·lar mitja ploma d'aigua a la sacristia, sol·licitada pel senyor rector Francesc Sala Grau.

3 de gener de 1915

Majorals. L'ajuntament acorda proposar al senyor rector com a majoral Francesc Puig Ribera i com a majorales Lluïsa Gené Pintó i Magdalena Gené Agristí.

Adquisició d'un carruatge fúnebre en substitució del que està actualment en ús, ja molt

deteriorat.

Es presenten cinc veïns per ocupar el càrrec de vigilat de nit.

"Liñola. Memoria que el maestro de la Escuela Nacional de Niños presenta en cumplimiento de lo ordenado a la Junta Local de Instrucción Pública de esta villa.

Es de absoluta necesidad para el alma el saber y practicar la Doctrina Cristiana; siendo obligatoria la enseñanza de la misma, en todas las escuelas nacionales de España.

Con gusto cumple el docente este saber, pues amando cual ama a sus discipulos desea para ellos la salvación eterna y el mejor bienestar posible en este mísero valle de lágrimas en que se vive; por lo que, a la enseñanza de la Doctrina, emplea una buena parte del tiempo de que se puede disponer en la Escuela, pues en su humildísimo parecer nada hay tan necesario como saber entender en cuanto sea posible y practicar la Doctrina de nuestra sacrosanta religión, pues ella y solo ella nos enseña el fin para que hemos sido creados, que no es otro que conocer amar a Dios y servir a Dios en esta vida para después gozar de la gloria imperecedera en el cielo.

Ella y solo ella es la que poniéndonos por modelo las virtudes de Jesucristo, hace que poco a poco arranque muy imperfectamente vayamos imitándole en algo.

Ella y solo ella es la que nos reprende nuestros defectos y recordémonos cuanto debemos a Dios y que El a de ser nuestro Juez y a de premiamos o castigarnos según sean nuestras obras; nos mueve a aborrecer el vicio y hace que vayamos arrojando de nuestro corazón todo lo que a El no es agradable.

Ella y sola ella mitiga de verdad nuestros pesares, y en medio de nuestros más acerbos dolores y aún en los postreros momentos de nuestra existencia nos alienta con la esperanza de vida mejor y de que no dejamos a los nuestros para siempre, sino que vendrá el día en que podremos juntarnos en la patria de los justos para no separarnos nunca jamás.

He dicho antes que empleaba una buena parte del tiempo de que se dispone en la Escuela a la enseñanza de tan importante asignatura y ahora va a exponer el plan que sigue, suplicando a esa ilustrada Junta, se digne decirle con toda sinceridad todas las deficiencias que en el encuentro, así como, los medios que le parezca puede emplear para que de mejor resultado mi trabajo.

Al entrar a clase los niños, los hace rezar cor-

tísima y sencilla oración, y si bien hay algunos que lo hacen sin fijarse en lo que dicen, hay otros que la rezan con la debida atención y de todos modos, es siempre para todos como una llamada para que reconociendo el poder de Dios y nuestra miseria y flaqueza ver la necesidad que tienen del auxilio del Todopoderoso.

Al terminar la clase vuelven a rezar dando gracias al Señor por su protecciób y pidiéndole les conceda la gracia de que todo lo que han aprendido sea para su mayor bien espiritual y temporal.

Tres veces por semana les hace dar lección de esta asignatura y de Historia Sagrada, según sea la capacidad de cada uno y sección a que pertenezcan haciéndoles luego alguna explicación en clase general, preguntando alternativamente para cerciorarse de que lo han comprendido.

En la enseñanza de la Historia Sagrada, deja la cronología por la selección, explicándoles algún pasaje del que mejor puedan aprovecharse; como por ejemplo, la magnanimidad de José perdonando a sus hermanos; la paciencia de Job en todas las penalidades de su vida; la caridad de Tobias haciendo a favor de sus semejantes cuanto podía, etc., etc.

El sábado por la tarde se reza el rosario acostumbrándose así des de pequeños, a invocar a Maria como Madre y protectora de todos.

Dos veces al año procuro vayan a confesarse para inclinarles a reflexionar la bondad o malicia de sus actos y evitar todo pecado.

Finalmente con toda moderación se ha atrevido a dar algunos consejos a padres de sus discipulos para que no dejen vivir a sus hijos tan ignorantes en la Doctrina Cristiana ya que su obligación es darles buen ejemplo en todo y enseñarles las primeras oraciones, puesto que lo que en el regazo materno se aprende raras veces deja de practicarse.

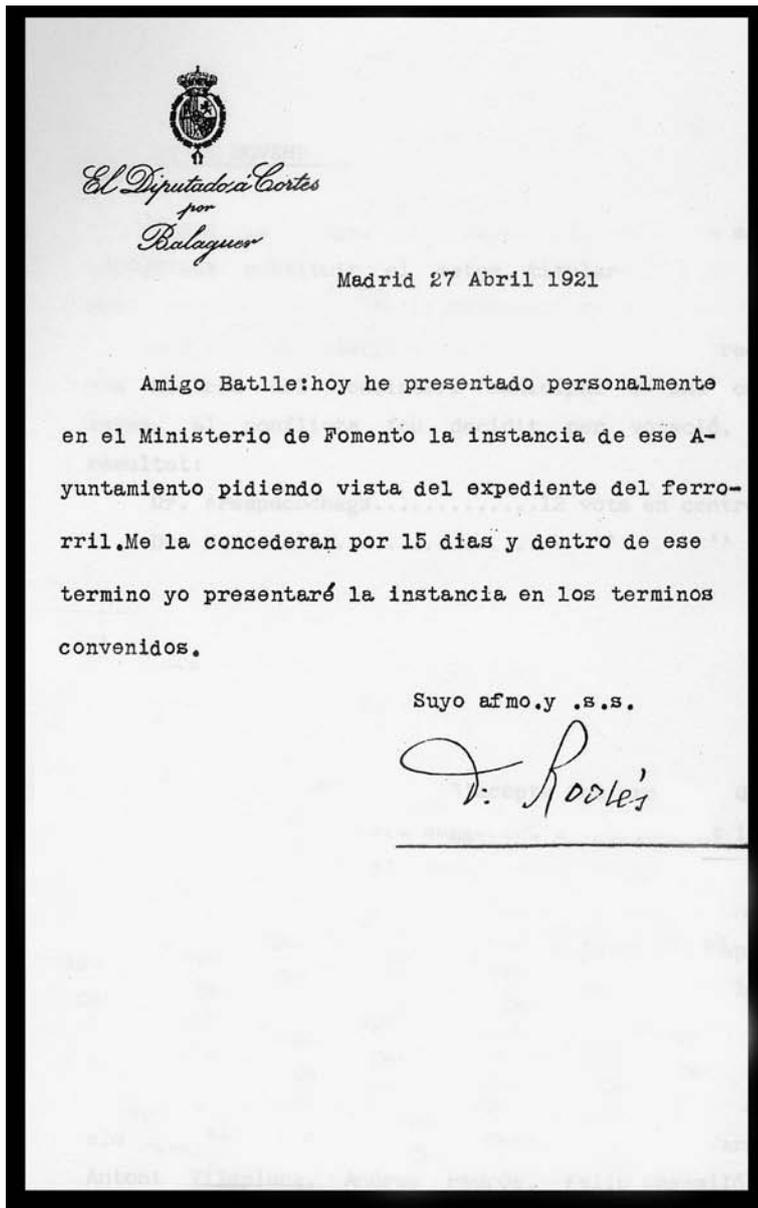
Liñola, 15 de julio de 1915

Juan Lles Sagarre"

16 de juliol de 1917

Nominació de nous carrers. Amb aquesta data la Corporació Municipal va acordar fer efectiva la nomenclatura de nous carrers, els quals foren els següents:

Carrer Pons i Arola
Carrer Pi i Maragall
Carrer Santa Quitèria
Carrer Roger de Llúria
Carrer Clarís

Carta autògrafa
del diputat a Corts
per Balaguer adreçada
a l'alcalde de Linyola
l'any 1921.

Carrer Salmerón
Carrer Mollerussa
Carrer Verdager
Carrer Felip Rodés
Carrer Maura
Carrer Masot
Carrer Prat de la Riba
Plaça Ignasi Villalonga

21 d'abril de 1918

Instal·lació d'un rellotge públic. L'ajuntament, presidit per l'alcalde Joan Mas Vallés, enca-

rega la col·locació d'un rellotge públic, a la torre del campanar, a l'operari Gonçal Puig, d'Agramunt, pel preu de 3.000 ptes. Una vegada realitzat aquest treball, l'esmentat senyor va manifestar al Consistori que no s'havia defen-sat gaire. Aleshores els components d'aquell li abonaren 150 ptes. més de l'import convin-gut inicialment.

5 de maig de 1918

Primers nínxols al Cementiri. S'acorda la construcció de la primera galeria de nínxols al Cementiri. L'arquitecte encarregat de confec-cionar els plànols fou Francesc Morera, per un import de 250 ptes.

27 d'abril de 1921

Carta autògrafa del diputat a Corts per Bala-guer, Felip Rodés, adreçada a l'alcalde de Linyola Antoni Batlle Brescó, el 1921, donant compte de les seves gestions per afavorir el possible pas del ferrocarril Balaguer-Tàrraga, ramal Linyola. Aquelles bones intencions no prosperaren i el somni no pogué realitzar-se.

27 de novembre de 1923

Canvi de metge. Per raons professionals es va creure convenient substituir el metge titular de la vila, el doctor Arespachoga, pel doc-tor Pelai Martorell Carbonell.

Després de llargues discussions i delibera-cions entre els membres del Consistori muni-cipal i una comissió de veïns, el conflicte fou decidit per votació, amb aquest resultat:

Dr. Arespachoga: 12 vots en contra.

Dr. Martorell: 5 vots en contra.

19 de maig de 1925

Distinció excepcional. S'accepta una propos-ta de l'alcalde Joan Bta. Formiguera suggerint l'oportunitat i conveniència d'exterioritzar el desig dels veïns del poble en el sentit que el govern de sa Majestat atorgui una distinció excepcional, la màxima possible, a favor del Capità General de Catalunya, Exm. Emili Bar-rera Duyano, per la seva obra pacificadora durant el temps que va durar la seva gestió al front de la Capitania General.

Eren membres del Consistori l'esmentat alcal-de i els regidors Josep Giné, Pere S. Caba, Josep Tarragó, Josep Antoni Vilaplana, An-dreu Pedrós, Felip Cascalló i Sebastià Tella.